

МОТИВИ

КЪМ ПРОЕКТ НА НАРЕДБА ЗА РЕГИСТРИТЕ, ВОДЕНИ ОТ АГЕНЦИЯ „МИТНИЦИ“

Република България, като държава членка на Европейския съюз е пълноправен участник в общата митническа система на Съюза. С цел облекчаване на стопанската дейност и за осигуряване на необходимото ниво на контрол върху стоките, които се въвеждат на или извеждат от митническата територия на Съюза, е необходимо митническите органи, които осъществяват този контрол, да си взаимодействат с другите органи на европейско и национално ниво и да предават информацията, предоставена от икономическите оператори, при отчитане на съответните разпоредби за защита на данните. Необходимо е контролът да бъде хармонизиран, така че икономическият оператор да предостави само веднъж необходимите данни.

Ефективността, опростяването и улесненията за търговията са най-важните принципи, залегнали в модернизирания митническо законодателство на Европейския съюз (ЕС), в сила от 01.05.2016 г. – Регламент (ЕС) № 952/2013 от 9 октомври 2013 г. на Европейския парламент и на Съвета за приемане на Митнически кодекс на Съюза (Регламент (ЕС) № 952/2013) и актовете към него. Целта е да се рационализират и опростят законодателството и процедурите във връзка с митниците и да се създадат условия за по-ефективни митнически операции, отговарящи на съвременните потребности, както и да се осигури преминаването на митническите администрации към работа изцяло в електронна среда, в която не се използват документи на хартиен носител, и да се ускорят и опростят митническите процедури за коректните икономически оператори.

Предложеният проект на Наредба за регистрите, водени от Агенция „Митници“ е в съответствие с националните и европейските изисквания, решения и регламенти в областта на митническата дейност, които Република България има ангажимент да изпълни.

Решение № 70/2008/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 15 януари 2008 г. относно безкнижна среда в митниците и търговията, е основният документ, от който произтича Инициативата „Електронни митници“ (Решение № 70/2008ЕО), чиято реализация се управлява от инструментите Многогодишен стратегически план (MASP – Multi-Annual Strategic Plan) на Европейската комисия и Работната програма към Митническия кодекс на Съюза. С чл. 1 от Решение № 70/2008ЕО, се въвежда задължение за Европейската комисия и държавите членки да „изградят сигурни, интегрирани, оперативни съвместими и достъпни електронни митнически системи за обмен на данни, съдържащи се в митническите декларации и придружаващите ги документи и сертификати и на друга важна информация“. От това задължение произтича и основната цел на Инициативата „Електронни митници“ – да се създаде нова електронна митническа среда в рамките на ЕС, която да осигури възможност електронното общуване в митническата област в ЕС (митници-бизнес/митници-митници) да стане обичайно и регулярно, а хартиеното общуване да бъде изключение.

Регламент (ЕС) № 952/2013 осигурява правната рамка за изпълнението на Инициативата „Електронни митници“. Съгласно чл. 6 „Средства за обмен и съхраняване на информация и общи изисквания за данните“, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 952/2013, всеки обмен на информация, като например декларации, заявления или решения, между митническите органи и между икономическите оператори и митническите органи, както и съхранението на тази информация съгласно митническото законодателство, се извършва посредством използването на средства за електронна обработка на данни. В Регламент (ЕС) № 952/2013 се предвижда информационните и комуникационните системи да предлагат еднакви функционални възможности на икономическите оператори във всички държави членки.

Съгласно чл. 280 от Регламент (ЕС) № 952/2013, Комисията следва да изготви работна програма относно разработването и въвеждането на електронните системи, с цел да се гарантира правилното прилагане на регламента. Първата работна програма е приета с Решение за изпълнение 2014/255/ЕС на Комисията. С Решение за изпълнение 2016/578/ЕС на Комисията от 11 април 2016 г., се приема и актуализира Работната програма за Митническия кодекс на Съюза относно разработването и въвеждането на електронните системи, предвидени в

Митническият кодекс на Съюза, и се посочат периодите, през които следва да се прилагат преходните мерки до въвеждането на новите или подобрените електронни системи, както е посочено в Делегиран регламент на Комисията (ЕС) 2015/2446 от 28 юли 2015 година за допълнение на Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета за определяне на подробни правила за някои от разпоредбите на Митническият кодекс на Съюза, Делегиран регламент (ЕС) 2016/341 на Комисията от 17 декември 2015 година за допълнение на Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета чрез преходни правила за някои разпоредби от Митническият кодекс на Съюза и Регламент за изпълнение (ЕС) 2015/2447 на Комисията от 24 ноември 2015 година за определяне на подробни правила за прилагането на някои разпоредби на Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Митнически кодекс на Съюза.

В чл. 278 от Регламент (ЕС) № 952/2013 е предвидена преходна мярка единствено по отношение на адаптирането на електронните (информационните) системи на държавите членки към Митническият кодекс на Съюза, а именно: най-късно до 31 декември 2020 г. да се използват средства за обмен и съхраняване на информация, различни от средствата за електронна обработка на данни, посочени в член 6, параграф 1 от същия регламент, когато електронните системи, необходими за прилагане на разпоредбите на Кодекса, все още не са действащи.

Многогодишният стратегически план (MASP – Multi-Annual Strategic Plan) на Европейската комисия, е инструмент за управление и планиране на изпълнението на Инициативата „Електронни митници“ и е пътната карта за развитие на всички митнически администрации на държавите членки. Целта на Плана е да служи като инструмент за обосноваване на националните митнически администрации на необходимите финансови ресурси и за осигуряване на общо ръководство и координация на правните, бизнес и ИТ аспекти за изпълнение на Инициативата „Електронни митници“ на съюзно и национално ниво.

Предложеният проект на Наредба за регистрите, водени от Агенция „Митници“ е в съответствие с националните разпоредби: Стратегията за развитие на електронното управление в Република България 2014 - 2020 г., Пътната карта за изпълнение на Стратегията за развитие на електронното управление в Република България за периода 2016 г. – 2020 г. (Стратегическа цел „Трансформиране на администрацията в цифрова администрация посредством интеграция на информационните процеси“), Секторната стратегия за развитие на електронното управление в Агенция „Митници“ – „е-Митници“ 2016 г. – 2025 г., Пътната карта за изпълнение на Секторната стратегия за развитие на електронното управление в Агенция „Митници“ – „е-Митници“ 2016 г. – 2025 г. (мерки 1.1, 1.2., 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 2.4, 2.5, 3.1, 3.2, 3.3 от Целева област I „Развитие на митническата информационна система – БИМИС 2020“ и мярка 1.1 от Целева област VIII „Развитие на Единен портал за електронно общуване с Българската митническа администрация 2020“), Закона за електронното управление и актовете по прилагането му.

Агенция „Митници“ е възприела подход да изпълни ангажиментите, произтичащи от Инициативата „Електронни митници“ на Европейската комисия и влизането в сила и прилагането на Регламент (ЕС) № 952/2013 и актовете към него, чрез развитие и поетапно въвеждане на Институционалната архитектура на Агенция „Митници“ до обхващане на основните и спомагателни митнически процеси, като ключов инструмент за документиране, анализиране и управление на процесите в Агенцията, обвързващ постигането на бизнес и ИТ целите ѝ.

Развитието и въвеждането на Институционалната архитектура на Агенция „Митници“ ще се реализира чрез изграждане и усъвършенстване на системи и модули в Българската интегрирана митническа информационна система (БИМИС), включително на функционалности за обмен на информация с информационните системи на Европейската комисия, предоставянето на интегрирани електронни услуги и изграждане и усъвършенстване на регистри.

Развитието и поетапното въвеждане на Институционалната архитектура на Агенция „Митници“ ще осигури своевременното преминаване към SOA (Service Oriented Architecture) архитектура на БИМИС и стабилна основа и рамка за изпълнението от Агенция „Митници“ на задачите по MASP в рамките на преходния период до 31 декември 2020 г. Резултатите от

изграждането на Институционалната архитектура на Агенция „Митници“, в частност повишеното качество на въведените информационни системи, предоставянето на увеличен брой услуги по електронен път и използването на регистри и бази данни, ще доведат до по-ефективна работа на митническата администрация. Използването на регистри и бази данни от икономическите оператори и от митническата администрация, налага необходимостта от регламентиране на регистрите, които могат да бъдат в услуга на икономическите оператори и в които се въвежда информация в рамките на дейността на митническата администрация.

С предложени проект на акт на министъра на финансите се цели нормативно регламентиране и точно установяване на реда за водене на регистри от Агенция „Митници“, включително на реда за вписване, заличаване и удостоверяване на данни и обстоятелства.

Регистрите, водени от Агенция „Митници“ са структурирани електронни бази данни, съдържащи обстоятелствата, вписани в резултат на дейността на Агенция „Митници“ и икономическите оператори, по силата на европейското митническо законодателство и националните разпоредби. Регистрите се поддържат и управляват чрез електронни информационни системи.

1. В Институционалната архитектура на Агенция „Митници“ е включена функционалност за Единна регистрация на търговците за целите на електронно общуване с Агенция „Митници“ и интеграция със Системата за директен достъп на търговците до европейските ИС, включително управление на процеса на митническото представителство.

Данните и обстоятелствата, свързани с единната регистрация на търговците за електронно общуване с Агенция „Митници“ и Европейската комисия се подават от икономическите оператори по електронен път през Е-портала на Агенция Митници и се вписват автоматично в Регистър „Единна регистрация на търговците за електронно общуване с Агенция „Митници“ и Европейската комисия“.

В Регистър „Единна регистрация на търговците за електронно общуване с Агенция „Митници“ и Европейската комисия“ се регистрират лицата и техните представители, които обменят информация посредством използването на средства за електронна обработка на данни с Агенция „Митници“ и Европейската комисия. Регистрацията се извършва на Е-портала на Агенция „Митници“. Осигурява се единна регистрация на търговците за целите на електронно общуване с агенцията, ефективност на одита и контрола на действията на потребителите на информационни системи, информация за достъпа и профилите на икономическите оператори и служителите на агенцията до информационните системи на Агенция „Митници“, достъп на търговците до централизираните системи на ниво Европейски съюз.

В Регистър „Митническо представителство“ се регистрира информация за митническото представителство съгласно чл. 18 и чл. 19 от Регламент (ЕС) № 952/2013 - представляван и представляващ, вид на митническото представителство (пряко или косвено), срок на валидност на митническото представителство, име на профила за достъп до информационна система, който е делегиран чрез митническото представителство и статус на митническото представителство.

Данните и обстоятелствата, свързани с митническото представителство се подават само от лица, които са вписани в Регистър „Единна регистрация на търговците за електронно общуване с Агенция „Митници“ и Европейската комисия“.

2. Развитието и въвеждането на Институционалната архитектура на Агенция „Митници“ за основни митнически процеси: транзит, внасяне, изнасяне, митническо задължение и управление на обезпеченията се реализира чрез внедряване на системи и модули в БИМИС, съответстващи на тези процеси, включително чрез функциониране на електронни регистри: „Транзит“, „Внасяне“, „Изнасяне“, „Временно складиране“, „Вземане под отчет“, „Обезпечения“, „Документи, които се обработват на хартиен носител“, „Разпореждане със стоки“.

Данните и обстоятелствата, свързани с поставянето на стоките под режим транзит, при внасяне на стоки, изнасяне на стоки и реекспорт, поставяне на стоки на временно складиране, се подават от икономическите оператори по електронен път през Е-портала на Агенция Митници или чрез изградена връзка „система-система“ и се вписват автоматично в регистрите „Транзит“, „Внасяне“, „Изнасяне“, „Временно складиране“.

Данните и обстоятелствата, свързани с приетите от митническите органи обезпечения, се вписват от митнически служител след решение на компетентния орган за приемане на предоставеното обезпечение.

Данните и обстоятелства в Регистър „Документи, които се обработват на хартиен носител“ се вписват от митнически служител въз основа на предоставен документ: АТА карнет, карнет CPD, НАТО манифест (формуляр 302) и др.

Данните и обстоятелства в Регистър „Разпореждане със стоки“ се вписват от митнически служител след решение на компетентния орган или волеизявление на лицето.

В регистър „Транзит“ се регистрират митническите декларации за поставяне на стоки под режим транзит. Регистърът включва подадените за всяка транзитна декларация данни по Приложение 9 към Делегиран регламент (ЕС) 2016/341 на Комисията от 17 декември 2015 година за допълнение на Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета чрез преходни правила за някои разпоредби от Митническия кодекс на Съюза (Делегиран регламент (ЕС) 2016/341) и обстоятелствата и данните, въведени от митническите служители при електронната обработка на транзитната декларация.

В Регистър „Внасяне“ се регистрират декларациите за внасяне на стоки. Регистърът включва подадените за всяка декларация данни по Приложение Б на Делегиран регламент на Комисията (ЕС) 2015/2446 от 28 юли 2015 година за допълнение на Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета за определяне на подробни правила за някои от разпоредбите на Митническия кодекс на Съюза (Делегиран регламент на Комисията (ЕС) 2015/2446) и данните, въведени от митническите служители при електронната обработка на декларацията.

В Регистър „Изнасяне“ се регистрират декларациите за изнасяне и реекспорт на стоки. Регистърът включва подадените за всяка декларация данни по Приложение 9 към Делегиран регламент (ЕС) 2016/341 и данните, въведени от митническите служители при електронната обработка на декларацията.

В Регистър „Временно складиране“ се регистрират декларациите за временно складиране за поставяне на стоки на временно складиране. Регистърът включва данните, необходими за прилагането на разпоредбите относно временното складиране по Приложение Б на Делегиран регламент на Комисията (ЕС) 2015/2446 и данните, въведени от митническите служители при електронната обработка на декларацията за временно складиране.

В Регистър „Вземане под отчет“ се регистрират взетите под отчет митнически задължения и други публични държавни вземания. В съответствие с чл. 104 и чл. 105 от Регламент (ЕС) № 952/2013, вземане под отчет се извършва, след като митническите органи са в състояние да определят дължимия размер на задължението, длъжника, датата на възникване на задължението и срока за плащане. Регистърът включва данни за задължения, възникнали с приемане на митническа декларация при внос или влизане в сила на друг първичен документ.

В Регистър „Обезпечения“ се регистрират приетите от митническите органи обезпечения.

В Регистър „Разпореждане със стоки“ се регистрират извършените разпореждания със стоки - унищожаване, изоставяне в полза на държавата, задържане, продажба или отнемане.

В Регистър „Документи, които се обработват на хартиен носител“ се регистрират документите, които се обработват само на хартиен носител.

3. Развитието и въвеждането на Институционалната архитектура на Агенция „Митници“ за спомагателни митнически процеси се реализира чрез внедряване на системи и модули в БИМИС, съответстващи на тези процеси, включително чрез функциониране на централизиран Регистър „Единна регистрация и идентификация на икономическите оператори – EORI“.

В Регистър „Единна регистрация и идентификация на икономическите оператори – EORI“ се регистрират издадените в Република България регистрационни и идентификационни номера (EORI номера) на лицата, които си взаимодействат с митническите органи. Регистърът включва данните по Приложение № 12-01 от Делегиран регламент на Комисията (ЕС) 2015/2446, като тези данни представляват запис EORI и данните, одобрени от митническите служители при електронната обработка на подадената информация и документи. Данните, въведени в националната електронна система се изпращат към централната електронна система

за EORI регистрации на Европейската комисия, като се поддържа единен регистър за регистриране и идентифициране на икономически оператори.

Данните и обстоятелствата, свързани с издаване на регистрационен и идентификационен номер (EORI номер) се подават от икономическите оператори по електронен път през Е-портала на Агенция Митници и се вписват автоматично в регистъра. Лицата извършват действията за получаване на EORI номер чрез Е-портала на Агенция „Митници“ от свое име и за своя сметка. Данните и обстоятелствата, свързани с издаване на EORI номер могат да се подават във всяко митническо учреждение на хартиен носител, ведно с документи за регистрация на лицето и актуалното му състояние, в случай, че е лице неустановено в Република България или е лице, неустановено на митническата територия на Съюза.

За всяко лице се генерира уникален регистрационен и идентификационен номер (EORI номер), валиден за всички държави членки.

4. Агенция „Митници“ води и поддържа електронен Регистър „Задължения към митническата администрация“, в който се регистрират просрочените публични държавни вземания, събирани от митническите органи. Вписването на данни и обстоятелства в регистъра се извършва от митнически служител въз основа на решение/акт на компетентен митнически орган за установяване на задължение по реда на митническото законодателство, Закона за акцизите и данъчните складове, Данъчно-осигурителният процесуален кодекс, включително по реда на Закона за административните нарушения и наказания .

Изграждането и усъвършенстването на регистрите, водени от Агенция „Митници“ ще се осъществи по Оперативна програма „Добро управление“ със средства на Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Предлаганата уредба няма да окаже финансово въздействие върху гражданите и икономическите оператори.

С приемането на предложението проект на наредба на министъра на финансите, за регулиране на реда и начина на водене на регистрите от Агенция „Митници“ се очаква подобряване на административното обслужване на гражданите и бизнеса като участници в единната европейска митническа информационна среда, бърз и улеснен достъп от всички заинтересовани страни до основните и спомагателни митнически процеси – гаранция за конкурентност на икономическите оператори и сигурност на границите, повишаване на удовлетвореността на гражданите и бизнеса, постигане на по-голяма прозрачност, спестяване на ресурси и облекчаване на административния процес. В дългосрочен план, резултатите ще доведат до по-ефективна работа на митническата администрация, ще се повиши доверието на гражданите и бизнеса в способността ѝ да изпълнява функциите и задачите си. Ще доведе и до предпоставки за повишаване на събираемостта на публични държавни вземания, което пряко оказва влияние върху ефективността на митническата администрация.